

AFRY

ÅF PÖYRY

Elektrifiering utan elnät?

Samhällsekonomiska konsekvenser av försenade elnätsinvesteringar

AFRY MANAGEMENT CONSULTING

PÅ UPPDRAG AV BALANSKOMMISSIONEN I SAMVERKAN MED ELLEVIO OCH NORDION

2023-04-05

Sverige står inför en omfattande elektrifiering kopplad till klimatmål och möjligheter till stärkt konkurrenskraft för vilka elnätet spelar en central roll

HISTORISK KONTEXT

Tidigare satsningar i elnät och elektrifiering har visat sig vara avgörande för den svenska konkurrenskraften

DAGENS SITUATION

Ålderstiget nät
Kapitaltung bransch, behov av långsiktighet
Rättprocesser med Ei
Tysklandsdomen
Regleringen och metodändringar

FRAMTIDA UTMANINGAR

Uppnå klimatmålen genom att snabbt reducera utsläpp
Elektrifieringen
Säkra konkurrenskraft

Vilka är de samhällsekonomiska konsekvenserna av minskade eller försenade investeringar i elnäten?

Analysen uppskattar samhällsekonomiska effekter till följd av en elnätsutbyggnad som inte klarar att möta samhällets behov av elektrifiering i tid

Klimatmål och konsekvenser av fortsatta utsläpp

Direkta effekter på näringslivet och ekonomin

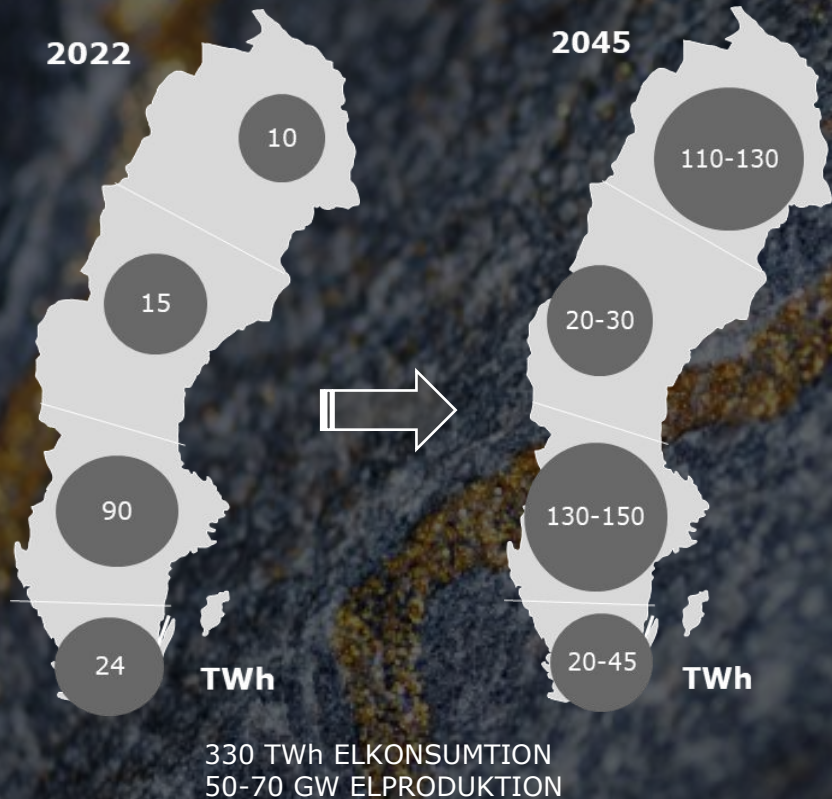

Arbetsstillfällen och spridningseffekter

Övriga samhällseffekter

Analyserade konsekvenser sätts i relation till referensalternativet – undersökning av värdförhållanden mellan elkonsumtion, -produktion och elnät

INVESTERINGAR
NYTT ELKONSUMPTION

Urval av tillkommande
elintensiva etableringar
(~800 mdkr)

INVESTERINGAR
ELPRODUKTION

CAPEX - endast tillkommande
(~900mdkr)

INVESTERINGAR
ELNÄT

500+500 mdkr ny- /reinvest.
- 35 % ersättning kapitalkostn.

CO2-utsläpp

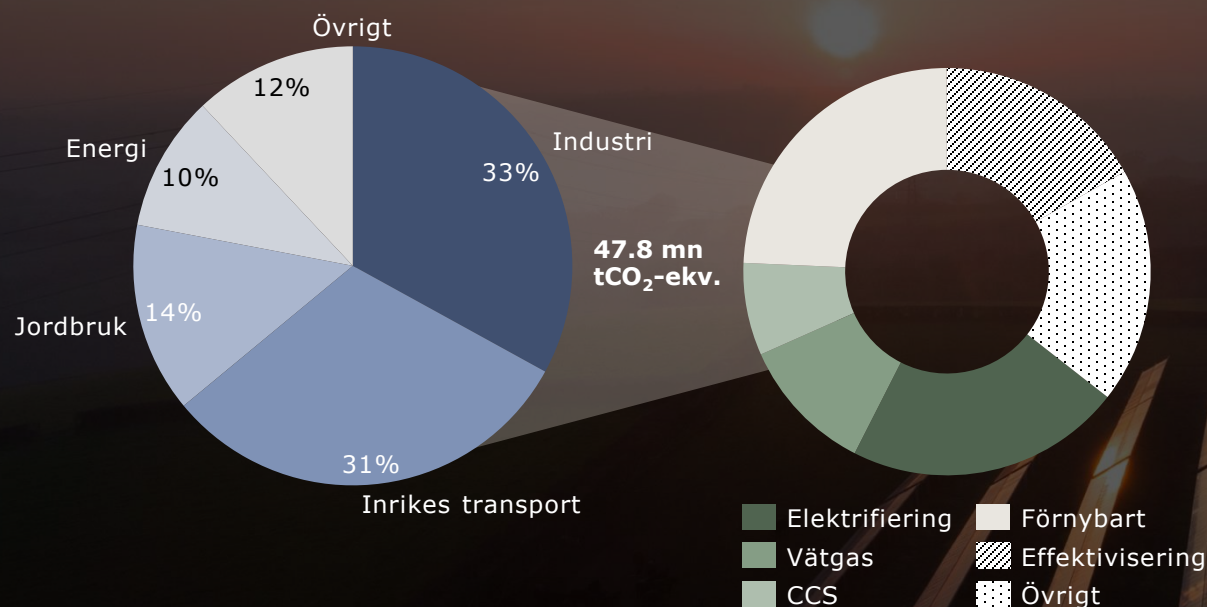
BNP

Arbetsstillfällen

Linjärt samband utifrån procentuell andel minskade investeringar i nytt elnät

19 mn tCO₂ i årliga utsläpp kan minskas via direkt eller indirekt elektrifiering – minskade elnätsinvesteringar riskerar leda till ~7 mn tCO₂ i fortsatta årliga utsläpp

Sveriges klimatutsläpp 2021 och reducerande åtgärder

Upp till 7 mn tCO₂ i årliga utsläpp
~ 11 mdkr per år

– ~40 % av dagens utsläpp, 19 mn tCO₂, kan minskas via direkt eller indirekt (vätgas, CCS) elektrifiering

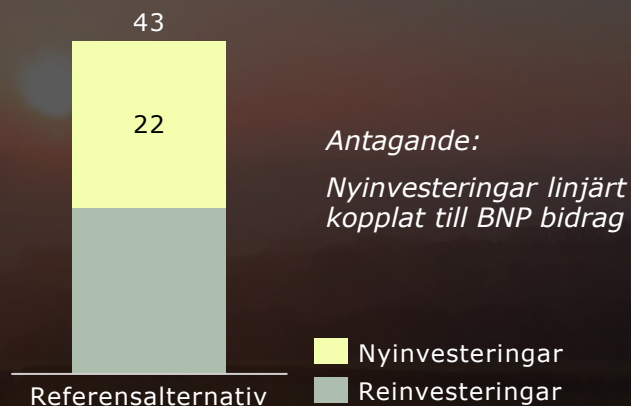

För varje miljard som inte investeras i elnätet estimeras att minst 8 mdkr i BNP-bidrag från investeringar i näringslivet försenas eller uteblir

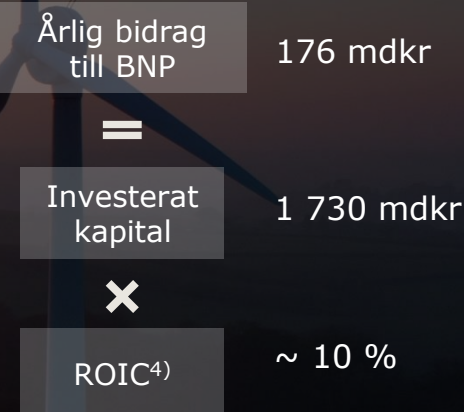
Investeringsvolym 2022-2045

Årliga elnätsinvesteringar

Avkastning på investering³⁾

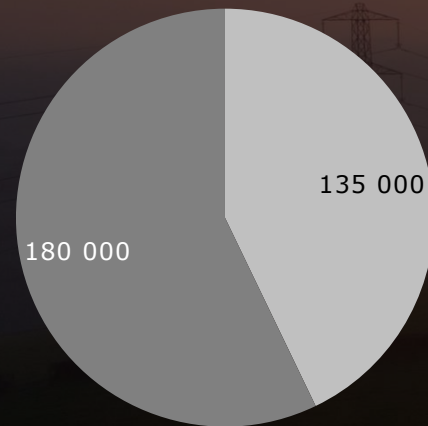
8 mdkr mindre BNP-bidrag
per 1 mdkr utebliven
investering i nytt elnät

1) Elkonsumtion och -produktion, 2) Endast nyinvesteringar, 3) Return on invested capital - ROIC, 4) Avkastningsnivåer har schablonmässiga tagits fram för olika sektorer (ca. 10 % viktat genomsnitt)

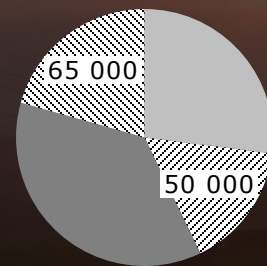
Vid minskade elnätsinvesteringar riskeras över 100 000 jobb, i nya anläggningar och till följd av en ökad ekonomisk aktivitet, att försenas eller utebli

Arbetstillfällena kopplade till nyinvesteringar i näringslivet 2022-2045

Möjliga arbetstillfällena: 315 000

Riskerade försenade eller uteblivna arbetstillfällena: > 100 000

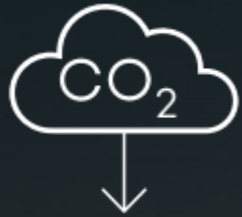
■ Direkta effekter
 ■ Spridningseffekter
 ▨ Riskerade arbetstillfällena

- Direkta effekter: arbetstillfällena kopplade till driften av industrianläggningar
- Spridningseffekter: arbetstillfällena till följd av en generell ökad aktivitet i ekonomin
- Exkluderade från ovan siffror är ytterligare arbetstillfällena som tillkommer under byggfasen

> 50 000 jobb i nya anläggningar förloras > 100 000 med spridningseffekter

Effekterna som kan uppstå vid försenade elnätsinvesteringar och som leder till att vissa projekt förskjuts i tid är av omfattande karaktär

Klimatmål och konsekvenser av fortsatta utsläpp

Upp till 7 mn tCO₂
i årliga utsläpp
~ 11 mdkr per år

Direkta effekter på näringslivet och ekonomin

8 mdkr mindre BNP-bidrag
per 1 mdkr utebliven investering i nytt elnät

Arbetsstillfällen och spridningseffekter

> 50 000 jobb i nya anläggningar förloras
> 100 000 med spridningseffekter

Övriga samhällseffekter

Elprispåverkan
Kunskap & innovation
Robusthet och säkerhet
Elnätsavgifter

Det krävs nu ett stort samhällsfokus på el och elnät, samt att en större relativ andel av samhällets tillgängliga investeringsmedel läggs i elsystemsutveckling

NATURLIGT
ATT
REGELVERK
SES ÖVER

Följa samhällsutvecklingen
och hur nätföretagen svarar
på regelverk och incitament

Långsiktighet och
tillförlitlighet

GEMENSAM
MÅLBILD

Förutsättningar att på ett
samhällseffektivt sätt trygga
den svenska elförsörjningen

Detta utan att kundkollektivet
belastas för mycket

STORA
VÄRDEN
STÅR PÅ
SPEL

Klimatmål

Ekonomisk tillväxt och
konkurrenskraft

Behov av djupgående
samhällsek. analyser kopplade
till elnät och elektrifiering